„Службени гласник РС“, број 63 од 23.06.2021.

Преузето са www.pravno-informacioni-sistem.rs

2761

На основу члана 69. став 2. Закона о безбедности хране („Службени гласник РС”, бр. 41/09 и 17/19),

Министар пољопривреде, шумарства и водопривреде доноси

ПРАВИЛНИК

о утврђивању Програма мониторинга безбедности хране животињског порекла и хране за животиње која се увози за 2021. годину

Члан 1.

Овим правилником утврђује се Програм мониторинга безбедности хране животињског порекла и хране за животиње која се увози за 2021. годину (у даљем тексту: Програм мониторинга), који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом правилнику имају следеће значење:

1) *мониторинг хране животињског порекла и хране за животиње* (у даљем тексту: мониторинг) јесте системско спровођење узорковања и испитивања хране животињског порекла и хране за животиње, сакупљање, обрада и оцена података о резултатима испитивања, ради праћења степена усаглашености са прописима којима се уређује безбедност хране животињског порекла и хране за животиње;

2) *надлежни орган* јесте министарство надлежно за послове ветеринарства;

3) *овлашћена лабораторија* јесте лабораторија овлашћена од стране Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде за обављање испитивања службених узорака у складу са Програмом мониторинга;

4) *пошиљке* јесу пошиљке хране животињског порекла или хране за животиње обухваћене истим прописаним документом, који се налази у истом превозном средству, потичу из истог места порекла и намењене су истом месту крајњег одредишта;

5) *ризик* јесте фактор вероватноће штетног утицаја на здравље и озбиљност тог утицаја, као последице постојања опасности;

6) *RASFF (Rapid Alert System for Food and Feed)* јесте систем за брзо обавештавање и узбуњивање за храну и храну за животиње;

7) *узорак* јесте једна или више јединица производа животињског порекла или хране за животиње, одабран на различите начине из скупа или већег дела скупа, који је намењен да обезбеди информацију о одређеној особини тог производа или предмета испитивања, а на основу које ће се донети одлука о том производу или предмету испитивања;

8) *узорковање* јесте узимање хране животињског порекла и хране за животиње које су од значаја за производњу, прераду и дистрибуцију хране животињског порекла и хране за животиње како би се путем испитивања утврдила усаглашеност са прописима којим се уређује безбедност хране животињског порекла и хране за животиње;

9) *храна животињског порекла* јесте храна која је намењена за исхрану људи у непрерађеном, делимично прерађеном или прерађеном облику, а потиче од животиња;

10) *храна за животиње* јесте свака супстанца или производ, прерађена, делимично прерађена или непрерађена, а намењена је за исхрану животиња које служе за производњу хране.

Члан 3.

Мониторинг обухвата храну животињског порекла и храну за животиње која се увози у Републику Србију и спроводи се:

1) на одређеним граничним прелазима на којима се обавља ветеринарско-санитарна контрола, у складу са законом којим се уређује ветеринарство;

2) у месту истовара пошиљке у складиштима која су одобрена или регистрована у складу са посебним прописом.

Члан 4.

Програм мониторинга примењује се ради ветеринарско-санитарне контроле, како би се обезбедило да увежена храна животињског порекла и храна за животиње испуњавају захтеве безбедности и квалитета као и храна животињског порекла и храна за животиње која се производи у Републици Србији и ставља на тржиште Републике Србије.

Члан 5.

Програм мониторинга припрема се на основу процене ризика увоза, и то:

1) изложености домаћег потрошача на одређену пошиљку из увоза из одређене земље порекла;

2) историје налаза биолошких и хемијских ризика у одређеној пошиљци увоза из одређене земље порекла;

3) информација из система RASFF.

Процена из става 1. овог члана односи се на податке прикупљене током претходне године у години када се мониторинг врши.

Члан 6.

Програм мониторинга садржи:

1) потребна средства за финансирање Програма мониторинга;

2) мере које ће се предузети у случају присуства микробиолошких и хемијских контаминената;

3) структуру органа и организација за спровођење Програма мониторинга;

4) друге параметре од значаја за спровођење Програма мониторинга, и то:

(1) План мониторинга,

(2) услови и начин узорковања и чувања узорака,

(3) транспорт узорака,

(4) достављање резултата лабораторијских анализа за дати узорак,

(5) извештај о спровођењу Плана мониторинга.

Члан 7.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије" .

Број 110-00-75/2021-09

У Београду, 10. јуна 2021. године

Министар,

Бранислав Недимовић, с.р.

ПРОГРАМ МОНИТОРИНГА БЕЗБЕДНОСТИ ХРАНЕ ЖИВОТИЊСКОГ ПОРЕКЛА И ХРАНЕ ЗА ЖИВОТИЊЕ КОЈА СЕ УВОЗИ ЗА 2021. ГОДИНУ

I. Потребна средства за финансирање Програма мониторинга

Потребна средства за финансирање Програма мониторинга обезбеђена су Законом о буџету Републике Србије за 2021. годину („Службени гласник РС", бр. 149/20 и 40/21), у оквиру Раздела 24 – Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, у Глави 24.1 – Управа за ветерину, Програм 0109 – Безбедност хране, ветеринарска и фитосанитарна политика, Функција 760 – Здравство некласификовано на другом месту, Програмска активност 0002 – Безбедност хране животињског порекла и хране за животиње, Економска класификација 451 – Субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама у износу од 200.000.000 динара.

Укупна средства са наведене економске класификације у износу од 200.000.000 динара расподељена су и користе се у складу са Закључком Владе о усвајању Програма распореда и коришћења средстава субвенција у области ветерине за 2021. годину, 05 број 401 – 1229/2021 од 11. фебруара 2021. године (у даљем тексту: Закључак Владе).

У складу са Закључком Владе, од укупног износа од 200.000.000 динара, средства се расподељују у одговарајућим износима, од чега за Програм мониторинга у износу од 40.000.000 динара.

II. Мере које ће се предузети у случају присуства микробиолошких и хемијских контаминената

У случају пошиљака које не испуњавају прописане захтеве у складу са законом којим се уређује безбедност хране, односно законом којим се уређује ветеринарство, односно у случају присуства микробиолошких, хемијских и квалитативних неусаглашености са прописаним вредностима, надлежни орган спроводи активности како би се осигурало да се неусаглашеност отклони, и то:

1) обавештава о природи пошиљке и њеној неусаглашености граничне прелазе на којима се обавља ветеринарско-санитарна контрола, у складу са законом којим се уређује ветеринарство;

2) обавештава о неусаглашености увозника, који може да захтева додатно стручно мишљење (суперанализа), односно додатне анализе другог (контролног) узорка, које се обављају у акредитованој лабораторији са акредитованим методом у складу са законским прописима;

3) забрањује стављање у промет пошиљке, ако је примењиво;

4) предузима мере за које се сматра да су потребне како би се осигурала безбедност хране;

5) обавештава о неусаглашености надлежни орган државе извознице;

6) предузима друге мере и друге одговарајуће радње.

III. Структура органа и организација за спровођење Програма мониторинга

Програм мониторинга спроводи надлежни орган преко граничних ветеринарских инспектора.

Лабораторијска испитивања спроводе лабораторије:

1) које су изабране путем конкурса у складу са законом којим се уређује безбедност хране;

2) које су овлашћене за службене контроле у складу са законом којим се уређује област ветеринарства.

IV. Други параметри од значаја за спровођење Програма мониторинга

1. План мониторинга

План мониторинга, којим се одређују параметри испитивања за микробиолошка и хемијска испитивања хране животињског порекла и хране за животиње, дат је у Табели 1 – План за узорковање пошиљки хране животињског порекла, овог програма и Табели 2 – План за узорковање пошиљки хране за животиње, овог програма.

Табела 1 – План за узорковање пошиљки хране животињског порекла

Пошиљка	Земља порекла	Параметар
Говеђе месо, расхлађено или замрзнуто	Све земље	S.typhimurium, S.enteritidis, Shigatoxin (токсин E. coli), антибиотици, сулфонамиди
Свињско месо, расхлађено или замрзнуто	Све земље	S.typhimurium, S.enteritidis, антибиотици, сулфонамиди, тешки метали
Свињска јетра и изнутрице јестиве	Све земље	Антибиотици, Органохлорне, органофосфорне супстанце, PCB, тешки метали
Овчије месо расхлађено или замрзнуто	Све земље	Salmonella spp, Shigatoxin (токсин E. coli)
Црева (овце, свиње и говеда)	Све земље	Антибиотици, сулфонамиди
Живинско месо, расхлађено или замрзнуто и изнутрице јестиве	Све земље	S.typhimurium, S.enteritidis, Campylobacter (свеже месо), антибиотици, сулфонамиди, фипронил, кокцидиостатици
Механички сепарисано месо живине	Све земље	Salmonella spp, антибиотици, сулфонамиди, фипронил, параметри квалитета
Полупроизводи од меса	Све земље	Salmonella spp, Listeria monocytogenes, Shigatoxin (токсин E. coli), антибиотици, сулфонамиди
Производи од меса	Све земље	Salmonella spp, Listeria monocytogenes, benzopyren и PAH (за димљене

(ферментисани, димљени или сушени)		производе), нитрити, антибиотици, сулфонамиди, параметри квалитета
Барене и куване кобасице	Све земље	Salmonella spp, Listeria monocytogenes, сулфити, нитрити, сулфонамиди, тешки метали, параметри квалитета
Конзерве од меса	Све земље	Сулфиторедукујуће клостридије, Salmonella spp, Listeria monocytogenes, антибиотици, параметри квалитета
Риба морска расхлађена или замрзнута (уловљена у мору)	Све земље	Тешки метали, хистамин, паразити
Риба уловљена у мору и њихови производи	Риболовна подручја где су уловљени: ФАО 61, 67, 71, 77	Cs-134, Cs-137
Риба, сушена, димљена, сољена или у саламури;	Све земље	Listeria monocytogenes, Полициклични ароматични угљоводоници (PAH), хистамин, тешки метали
Риба, расхлађена или замрзнута (морске рибе, аквакултура)*	Све земље	Малахит зелено, Антибиотици (хлорамфеникол, нитрофурани, нитромидазол)
Рибљи филети и остало рибље месо (немлевено или млевено), свеже, расхлађено или замрзнуто	Све земље	Тешки метали, хистамин, паразити, параметри квалитета
Рибље конзерве и производи од риба	Све земље	Хистамин, тешки метали, параметри квалитета

Риба слатководна расхлађена или замрзнута	Све земље	Малахит зелено, Антибиотици (хлорамфеникол, нитрофурани, нитромидазол)
Љускари свежи, расхлађени, замрзнути, припремљени или конзервисани	Све земље	Salmonella spp, nitrofuran metabolite furazolidone (AOZ), тешки метали, Listeria monocytogenes (припремљени ракови) за ракове из аквакултуре антибиотици
Мекушци свежи, расхлађени, замрзнути, припремљени или конзервисани	Све земље	Salmonella spp, norovirus (GI, GII), тешки метали, Listeria monocytogenes(припремљени мекушци), (Escherichia coli и Diarrhoeic Shellfish Poisoning (DSP) toxins само за живе шкољке)
Пужеви	Све земље	Salmonella spp, тешки метали
Млеко	Све земље	Антибиотици, Афлатоксин М1 (земље ЦЕФТА), Enterobacteriaceae (пастеризовано млеко), параметри квалитета
Млеко у праху и сурутка	Све земље	Salmonella spp
Сир	Све земље	Salmonella spp, Listeria monocytogenes, E.coli, коагулаза позитивне стафилококе, Афлатоксин М1, пареметри квалитета
Ферментисани производи	Све земље	Listeria monocytogenes, коагулаза позитивне стафилококе, сулфонамиди, антибиотици, параметри квалитета
Маслац, павлака	Све земље	E.coli, Антибиотици, тешки метали
Производи од млека и остали мешовити производи који садрже биљне масти	Све земље	Listeria monocytogenes, E.coli, параметри квалитета (за производе од млека)
Сладолед	Све земље	Listeria monocytogenes, Salmonella spp, параметри квалитета
Јаја и производи од јаја	Све земље	Salmonella spp, Listeria monocytogenes, антибиотици, кокцидиостатици, fipronil

Мед	Све земље	Антибиотици, сулфонамиди, tau-fluvalinat, amitraz, тешки метали, параметри квалитета
Полуприпремљена и припремљена јела од меса	Све земље	Listeria monocytogenes, E. coli (O 157:H7), Сулфиторедукујуће клостридије, параметри квалитета

Напомена: *) *Уколико се таква врста рибе може конзумирати без термичке обраде, да се испита Listeria monocytogenes, SRPS EN ISO 11290-1:2017.*

Табела 2 – План за узорковање пошиљки хране за животиње

Пошиљка	Земља порекла	Параметар
Храна за кућне љубимце	Све земље	Salmonella spp.
Рибље брашно	Све земље	Salmonella, тешки метали, контаминација са протеинима животињског порекла
Млеко у праху за сточну храну	Све земље	Salmonella spp. Clostridium perfringens, антибиотици

Микробиолошка, хемијска и квалитативна испитивања спроводе се у складу са методама које су у складу са међународно признатим стандардима.

2. Услови и начин узорковања и чувања узорака

Узорковање се врши у складу са прописима којима се уређује безбедност хране животињског порекла и хране за животиње и стандардима усвојеним у области ветеринарства и безбедности хране.

Узорковање се врши у складу са Планом мониторинга.

Поступак узорковања, манипулације и обележавање узетих узорака врши се на прописан начин којим се осигурава њихова подобност за предвиђене анализе.

Узорковање треба извршити ненајављено, без унапред одређеног датума и времена, тако да постоји непредвидивост при избору пошиљке за узорковање. Узорке треба узимати на начин који спречава вишеструко узорковање од истог произвођача или увозника.

При узорковању, на граничном прелазу дозвољава се присуство на месту узорковања странци или његовом овлашћеном заступнику.

Приликом узимања узорака за лабораторијска испитивања на граничном прелазу узимају се два узорка под идентичним условима и истовремено. Први узорак се одмах доставља у лабораторију где се врши анализа, други узорак (контролни) чува се на граничном прелазу на сигурном месту, где није дозвољен приступ неовлашћеним особама у одговарајућим условима за испитивање, у случају потребе за додатним стручним мишљењем (суперанализа).

У случају да из техничких разлога, не постоји могућност да се узорковање изврши на граничном прелазу, узорковање се може обавити и на месту истовара пошиљке.

Приликом узимања узорка саставља се и записник о узорковању хране животињског порекла или хране за животиње који се увозе, ради лабораторијског испитивања ветеринарско-санитарне исправности (у даљем тексту: Записник о узорковању), чија је садржина дата у Табели 3 – Записник о узорковању, овог програма. Примерак записника о узорковању који се доставља странци не садржи број/код узорка како би се обезбедила дискреција резултата лабораторијских испитивања.

Табела 3 – Записник о узорковању

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ,
ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ
УПРАВА ЗА ВЕТЕРИНУ
Гранична ветеринарска инспекција
Гранична ветеринарска станица _____
Гранични прелаз _____
Број: 323-_____
Датум: _____

З А П И С Н И К
о узорковању хране животињског порекла или хране за животиње који се увозе ради лабораторијског испитивања ветеринарско-санитарне исправности

Узорковање се врши на основу:

редовне контроле (мониторинг)	појачане контроле(пошиљка са претходно позитивном лабораторијском анализом)

Састављен дана _____ године у _____ часова, у просторијама граничног прелаза _____ у присуству представника шпедиције: „_____” фил. _____.

Гранични ветеринарски инспектор је на основу члана 69. став 2. и члана 70. закона којим се уређује безбедност хране, ради лабораторијског испитивања ветеринарско-санитарне исправности пошиљке _____ kg/ком. која се увози из _____, ИКБ _____ узео узорака у количини од: _____.

Узорци су узети из превозног средства : _____
Увозник пошиљке: „_____”
_____, по Решењу о дозволи увоза надлежног органа број: _____.

Узорци су запаковани и обележени идентификационим кодом узорка.
Број идентификационог кода узорка _____ (унети у записнику који остаје код граничног ветеринарског инспектора).

Трошкове лабораторијског испитивања сноси:

Управа за ветерину	Увозник

Овај записник је сачињен у два примерка, од којих је један предат лицу које је присуствовало узорковању (за увозника) и један задржан за потребе граничног ветеринарског инспектора.	
Потпис лица које је присуствовало узорковању _____	Гранични ветеринарски инспектор _____

Узорак који се доставља лабораторији прати:

1) захтев за обављање лабораторијске анализе, који се попуњава у два примерка, чија је садржина дата у Табели 4 – Захтев за обављање лабораторијске анализе, овог програма;

2) пропратно писмо за пријем узорака у лабораторију, чија је садржина дата у Табели 5 – Пропратно писмо за пријем узорака у лабораторију, овог програма.

Табела 4 – Захтев за обављање лабораторијске анализе

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ,
ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ
УПРАВА ЗА ВЕТЕРИНУ
Гранична ветеринарска инспекција_____

ЗАХТЕВ ЗА ОБАВЉАЊЕ ЛАБОРАТОРИЈСКЕ АНАЛИЗЕ

Лабораторија:
Узорак:
Време (час) узимања узорка:
Количина маса/број паковања:

Температурни режим: собна ☐
расхлађено ☐
замрзнуто ☐
Анализа се врши на основу: мониторинг контрола ☐
појачане контроле ☐

☐ Квалитет	☐ Контаминација протеинима живот. порекла
☐ Садржај калцијума	☐ Киселост
☐ Садржај фруктозе, глукозе, сахарозе	☐ Хидроксиметилфурфурал
☐ Стандард за електричну проводљивост	
☐ Друго (навести) _____	
☐ Сензорска оцена	☐ Тешки метали
☐ Микробиолошки преглед	
☐ Salmonella spp.	☐ Escherichia coli
☐ Salmonella enteritidis	☐ Escherichia O:157 (Shigatoksin)
☐ Salmonella typhimurium	☐ Listeria monocztogenes
☐ Coagulase positive staphylococcus	☐ Campylobacter
☐ Sulphate-reducing clostridia	☐ Clostridium perfringens
☐ Друго (навести) _____	
☐ Остаци антибиотика	
☐ Tetraciklini	☐ Chloramphenicol
☐ Cefalosporini	☐ Sulfonamidi
☐ Nitrofurani	☐ Nitromidazoli

☐ Друго (навести)

_____

☐ Микотоксини
☐ Афлатоксин Б1
☐ Друго (навести)

_____

☐ Афлатоксин М1

☐ Хистамин
☐ Органохлорне и органофосфорне супст.
☐ Полихлоровани бифенили (ПЦБ)
☐ Полициклични ароматични угљовод.(ПАХ)
☐ Бензопирен
☐ Стероидни хормони
☐ Друго (навести)

_____

☐ Адитиви
☐ Нитрати
☐ Нитрити
☐ Сулфити
☐ Друго (навести)

_____

☐ Паразитолошки преглед
☐ Антихелминтици
☐ Дорамектин, ивермектин, абамектин
☐ Коцидиостатици
☐ Halofuginone, Nicarbasine, Monensine
☐ Друго (навести)

_____

☐ Фипронил
☐ Tau-fluvalinat
☐ Амитраз
☐ Малахит зелено Б3е
☐ Друго (навести)

_____

☐ Садржај радионуклида

Напомена:

Извештај о анализи са вашим мишљењем доставити граничном ветеринарском инспектору.

Трошкови извршене анализе падају на терет:

☐ Управа за ветерину ☐ Увозник ☐ Заступник увозника

Прилог:

☐ Узорак за лабораторијску анализу
☐ Произвођачка спецификација
☐ Друго (навести)

_____

Датум

Гранични ветеринарски инспектор

_____

Име и презиме штампаним словима

_____

Потпис

Табела 5 – Пропратно писмо за пријем узорака у лабораторију

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ,
ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ
УПРАВА ЗА ВЕТЕРИНУ
Гранична ветеринарска инспекција
Гранична ветеринарска станица _____
Гранични прелаз _____
Датум: _____

ПРОПРАТНО ПИСМО ЗА ПРИЈЕМ УЗОРАКА У ЛАБОРАТОРИЈУ*

Подаци следљивости за узети узорак од стране граничне ветеринарске инспекције, које попуњава гранични ветеринарски инспектор на граничном прелазу:

Датум и време предавања/слања узорка:	
Температура измерена на површини узорка приликом предаје (када се захтева микробиолошко испитивање):	
Количина узорака (kg/l/јединица):	
Идентификациони број узорка:	
Гранични ветеринарски инспектор:	
Име и презиме:	
Потпис	
Факсимил	

Са овим пропратним писмом потврђујем пријем узорка са идентификационим бр. _____ од стране граничног ветеринарског инспектора на граничном прелазу _____.

Датум и време пријема узорка у лабораторију:	
Температура узорка на пријему у лабораторију (када се захтева микробиолошко испитивање):	
Прихватљивост узорка у лабораторији:	☐ Прихватљив ☐ Неприхваљив (навести разлог)
Име и презиме лица које је примило узорак:	
Потпис	
Број телефона:	
e-mail:	
Напомена: *) Један примерак пропратног писма остаје лабораторији, а један се доставља граничном ветеринарском инспектору који је извршио узорковање.	

3. Транспорт узорака

Узорци се преузимају и транспортују у лабораторију у најкраћем могућем року, у складу са уговором о пружању услуга са овлашћеном лабораторијом.

Транспорт је обавезан у специјализованом возилу, у којем је обезбеђен температурни режим и предузете све мере предострожности како би се избегла било каква промена у саставу узорка и спречило оштећење узорка, кварења или међусобне контаминације.

У случају микробиолошког испитивања, треба да постоји следљивост температуре узорка.

У ту сврху:

1) за време узорковања, на граничном прелазу мери се температура узорка и евидентира вредност у пропратном писму о пријему узорка у лабораторију у делу предаје узорака;

2) по пријему узорка, одговорно лице овлашћене лабораторије мери температуру узорка и евидентира је у пропратном писму о пријему узорака у лабораторију у делу пријем узорака, које се враћа граничном ветеринарском инспектору на граничном прелазу.

4. Достављање резултата лабораторијских анализа за дати узорак

Резултати лабораторијске анализе достављају се граничном прелазу где је извршено узорковање, а у случају лабораторијског налаза који не испуњава прописане захтеве у складу са законом којим се уређује безбедност хране, односно законом којим се уређује ветеринарство и надлежном органу.

У случају када се узорковање врши у месту истовара пошиљке, резултати лабораторијских анализа овлашћена лабораторија додатно доставља и у месту истовара пошиљке где је извршено узорковање.

Ако резултат није у складу са прописаним захтевима у складу са законом којим се уређује безбедност хране, односно законом којим се уређује ветеринарство, овлашћена лабораторија обавештење доставља у најкраћем могућем року.

Ако узорци који долазе у лабораторију нису погодни за анализу, они не би требало да буду подвргнути лабораторијској анализи о чему се обавештава надлежни орган и гранични прелаз, односно место истовара пошиљке где је извршено узорковање.

5. Извештај о спровођењу Плана мониторинга

У циљу спровођења ефикасне и ефективне координације и сарадње, сви гранични прелази на којима се обавља ветеринарско-санитарна контрола, у складу са законом којим се уређује ветеринарство, достављају извештај о спровођењу Плана мониторинга.

Извештај о спровођењу Плана мониторинга доставља се надлежном органу квартално, у форми табеле, чија је садржина дата у Табели 6 – Извештај о спровођењу Плана мониторинга, овог програма.

Табела 6 – Извештај о спровођењу Плана мониторинга

Извештај о спровођењу Плана мониторинга за _____ годину на граничном прелазу _____.									
Број записника	Датум узорковања	Производ	Земља порекла	Увозник	Извозник и ИКБ Произвођач и ИКБ	Резултат анализе (одговара/не одговара)	Резултат суперанализе (одговара/не одговара	Резултати који не одговарају прописаним критеријумима (уколико постоје)	Мере предузете у случају резултата који не одговарају прописаним критеријумима (уколико постоје)